

บทที่ 2

แนวคิดและคำนิยาม

แนวคิดในการสำรวจ

แนวคิดของการสำรวจการใช้เวลาของประชากรคือ การหาข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับการใช้เวลาของประชากรในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ใน 1 วัน (24 ชั่วโมง) แล้วนำเสนอข้อมูลรายละเอียดซึ่งประกอบด้วยเวลาเฉลี่ยต่อวันที่ประชากรใช้ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามลักษณะที่สำคัญของประชากร เช่น อายุ เพศ การศึกษา เป็นต้น ทั้งนี้ได้จำแนกกิจกรรมการใช้เวลาของประชากรโดยใช้หลักการจำแนกกิจกรรมการใช้เวลา (International Classification of Activities for Time Use Statistics 1997 : ICATUS 1997) ตามที่องค์การสหประชาชาติได้กำหนดขึ้นเป็นมาตรฐาน (ดูภาคผนวก)

คำนิยามสำคัญที่ใช้ในการสำรวจ

กิจกรรม หมายถึง การทำอะไรก็ตามที่บุคคลหนึ่งได้ใช้เวลาในการทำสิ่งนั้น โดยไม่คำนึงว่าจะได้รับประโยชน์หรือผลตอบแทนใด ๆ จากการทำสิ่งนั้นหรือไม่ รวมถึงการหยุดพักหรือการไม่ได้ทำอะไรเลย

การใช้เวลาทำกิจกรรม^{1/} หมายถึง การจัดแบ่งกลุ่มของเวลาตามความแตกต่างของกิจกรรมที่ทำใน 1 วัน

1. **เวลาเพื่อการดูแลตัวเอง (Necessary Time)** หมายถึง เวลาที่ใช้ทำกิจกรรมที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของเราเอง เช่น การรับประทานอาหาร - ดื่มน้ำ การนอน การอาบน้ำ การได้รับการดูแลรักษา เป็นต้น

2. **เวลาเพื่อการทำงานและการศึกษาเรียนรู้ (Contracted Time)** หมายถึง เวลาที่ใช้ทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทำงานและการศึกษาเรียนรู้ ซึ่งกิจกรรมทั้ง 2 นี้ มักจะทำในช่วงเวลาที่มีการกำหนดไว้อย่างสม่ำเสมอแล้ว

3. **เวลาเพื่อการดูแลครัวเรือนและให้บริการชุมชน (Committed Time)** หมายถึง เวลาที่ใช้ทำกิจกรรมนั้นให้แก่ สมาชิกในครัวเรือน ชุมชน และครัวเรือนอื่น และเป็นการทำให้ด้วยความเต็มใจหรือด้วยความสมัครใจของเราเอง เช่น ทำงานบ้าน ดูแลเด็ก ผู้ป่วย ผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นสมาชิกในครัวเรือนหรือการให้ความช่วยเหลือแก่ชุมชน โดยเนื่องมาจากความรับผิดชอบที่มีต่อครอบครัวหรือเป็นความผูกพันที่มีต่อชุมชนนั้น

4. **เวลาว่าง (Free Time)** หมายถึง เวลาที่เหลือจากการใช้เวลาทำกิจกรรม 3 กลุ่มที่กล่าวมาแล้ว เป็นการใช้เวลาเพื่อทำกิจกรรมเชิงสังคม วัฒนธรรม หรือเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ เช่น การพบปะสังสรรค์ ทำงานอดิเรกต่าง ๆ หรือเล่นกีฬา รวมทั้งการใช้เวลากับสื่อต่าง ๆ เช่น ดูโทรทัศน์ ฟังวิทยุ หรือการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

ชุมชน หมายถึง คนที่อยู่รวมกันเป็นกลุ่มในเขตหนึ่ง ๆ ซึ่งมีความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียม ประเพณี การดำเนินชีวิต และมีความต้องการคล้ายคลึงกัน หรืออย่างเดียวกัน เช่น กลุ่มคนในหมู่บ้าน ในตำบลเดียวกัน เป็นต้น (กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย)